

KURS PRZYGOTOWUJĄCY

DO MATURY Z JĘZYKA POLSKIEGO

| POZIOM PODSTAWOWY

Niniejszy sylabus prezentuje zarys koncepcyjny kursu przygotowującego do matury z języka polskiego na poziomie podstawowym (2025) oraz pulę podzielonych kategoryalnie tematów, które będą realizowane w ramach proponowanych zajęć. Podział wytycza cztery bazowe bloki programowe — są to kolejno:

- I. *Teoria literatury;*
- II. *Wypowiedzi pisemne;*
- III. *Historia literatury;*
- IV. *Zajęcia warsztatowe: analiza i interpretacja tekstu, rozwiązywanie arkuszy, pisanie rozprawek, ćwiczenia wokół matury ustnej.*

Wybór realizowanych na przestrzeni całego cyklu zajęciowego tematów zależy przede wszystkim od intuicji dydaktycznych prowadzącego, a także potrzeb, sugestii i zainteresowań uczestników oraz prezentowanego przez nich poziomu wiedzy i umiejętności odpowiadających tematyce kursu. Decydując o kolejności realizowania przedkładanych tematów, prowadzący — w przypadku tych z bloku III. *Historia literatury* — stara się zachować chronologiczną konsekwencję.

Zajęcia organizowane w ramach kursu mają charakter przede wszystkim konwersatoryjno-warsztatowy; niektóre ze spotkań mają formę wykładu.

W ramach całego cyklu zajęciowego sumienny uczestnik ma szansę napisać minimum 6 rozprawek oraz rozwiązać minimum 9 arkuszy egzaminacyjnych.

PROPONOWANE TEMATY SPOTKAŃ _____

I / TEORIA LITERATURY

1. Wprowadzenie w specyfikę zajęć; taksonomia i typologia rodzajów i gatunków literackich;
2. Środki stylistyczne:
 - 2.1 Środki stylistyczne: rodzaje, funkcje i przykłady;
 - 2.2. Warsztat analizy stylistycznej: ćwiczenia na materiale wybranych wierszy A. Mickiewicza, J. Słowackiego, W. Blake'a, P.B. Shelleya, W.B. Yeatsa, A. Achmatowej i/lub innych;

II / WYPOWIEDZI PISEMNE

3. Pisanie rozprawek:
 - 3.1. *Wokół pisania rozprawek*: wykład-konwersatorium omawiający strukturę pracy, pojęcie kontekstu, przydatne frazy, techniki kompozycyjne, wychwytywanie podobieństw intertekstualnych i punktów styecznych między utworami, praktyczne zastosowanie znanych maturzyście tekstów kultury etc.;
 - 3.2. Warsztat rozprawkowy: wspólna grupowa praca nad modelową rozprawką;
4. Notatka syntetyzująca: zarys koncepcji i ćwiczenia;

III / HISTORIA LITERATURY

5. Wprowadzenie do historii literatury: periodyzacja epok literackich i sinusoida Krzyżanowskiego;
6. Antyk:
 - 6.1. Wstęp do mitologii greckiej. Wybrane mity: przegląd treści wraz z omówieniem (wybór spośród poniższych: mit o powstaniu świata / mit o Prometeuszu / mit o puszcze Pandory / mit o Demeter i Persefonie / mit o Arachne / mit o nimfie Echo i Narcyzie / mit o Dedalu i Ikarze / mit o Tezeuszu i Minotaurze / mit o królu Midasie / mit o Pigmalionie i Galatei / mit o Syzyfie / mit o Orfeuszu i Eurydyce / mit o Bellerofoncie i Chimery); zadania wokół utworów;
 - 6.2. Wstęp do teatru antycznego: zarys dziejów, pojęcia, założenia; *Antygona* Sofoklesa: zarys fabuły i problematyki; zadania wokół utworu; tragedia antyczna jako gatunek literacki;
7. Wprowadzenie do średniowiecza: zarys ogólnej epoki; przegląd treści wybranych utworów (wybór spośród poniższych: *Bogurodzica* / *Lament świętokrzyski* / *Rozmowa Mistrza Polikarpa ze śmiercią* / *Pieśń o Rolandzie* / *Boska komedia*); zadania wokół utworów;

8. *Renesans w pigulce*: miniwykład; *Treny* Jana Kochanowskiego: *Tren I, Tren V, Tren VII, Tren VIII, Tren IX, Tren X, Tren XIX* (fragmenty): lektura wraz z omówieniem; zadania wokół utworów;

9. Elżbietańska Anglia i *Makbet* Williama Shakespeare'a: zarys fabuły i problematyki; zadania wokół utworu;

10. *Barok w pigulce*: miniwykład; *Skąpiec* Molière'a: zarys fabuły i problematyki; zadania wokół utworu;

11. *Oświecenie: zarys epoki, pojęcia, założenia ideowe*: wykład-konwersatorium;

12. Romantyzm:

12.1. Wprowadzenie do romantyzmu: zarys ogólny epoki; *Romantyczność* Adama Mickiewicza jako manifest ideowy polskich romantyków;

12.2. *Dziady* (część III) Adama Mickiewicza: zarys fabuły i problematyki; zadania wokół utworu;

12.3. *Konrad Wallenrod* Adama Mickiewicza: zarys fabuły i problematyki; zadania wokół utworu;

LUB

12.3. *Kordian* Juliusza Słowackiego: zarys fabuły i problematyki; zadania wokół utworu;

13. Realizm i pozytywizm:

13.1. Wprowadzenie do realizmu i pozytywizmu: zarys ogólny epoki; *Lalka* Bolesława Prusa: zarys fabuły i problematyki; zadania wokół utworu;

13.2. *Zbrodnia i kara* Fiodora Dostojewskiego: zarys fabuły i problematyki; zadania wokół utworu;

14. *Modernizm i Młoda Polska w pigulce*: miniwykład; *Wesele* Stanisława Wyspiańskiego: zarys fabuły i problematyki; zadania wokół utworu;

15. *Dwudziestolecie międzywojenne w pigulce*: miniwykład; *Przedwiośnie* Stefana Żeromskiego: zarys fabuły i problematyki; zadania wokół utworu;

16. *Okres wojny i okupacji. Polska literatura (po)wojenna*: miniwykład; *Inny świat. Zapiski sowieckie* Gustawa Herlinga-Grudzińskiego: przegląd treści i problematyki; zadania wokół utworu;

17. Literatura powojenna:

17.1. *Europa powojenna. Egzystencjalizm*: miniwykład. *Dzuma* Alberta Camusa: zarys fabuły i problematyki; zadania wokół utworu;

17.2. *Europa powojenna. Nurt dystopijny*: miniwykład. *Rok 1984* George'a Orwella: zarys fabuły i problematyki; zadania wokół utworu;

17.3. *Literatura okresu PRL-u. Teatr absurdu*: miniwykład. *Tango* Sławomira Mrożka: zarys fabuły i problematyki; zadania wokół utworu;

IV / ZAJĘCIA WARSZTATOWE: ANALIZA I INTERPRETACJA
TEKSTÓW, ROZWIĄZYWANIE ARKUSZY, PISANIE ROZPRAWEK,
ĆWICZENIA WOKÓŁ MATURY USTNEJ

18. Warsztaty czytania ze zrozumieniem i pracy z tekstem — na wybranym materiale

18.1. prozatorskim;

18.2. poetyckim;

18.3. eseistycznym;

19.1–19.3. Matura próbny (samodzielna): arkusz z zadaniami;

20.1–20.3. Matura próbna (samodzielna): pisanie rozprawki;

21.1–21.... Rozwiązywanie arkuszy maturalnych;

22. Quiz literaturoznawczy

* Numeracja poszczególnych tematów ma charakter orientacyjny i nie musi pokrywać się z kolejnością realizowania ich w ramach spotkań.

L I T E R A T U R A :

- teksty beletrystyczne wymienione w puli tematów;
- Baczyńska-Wybrańska, J., Dąbrowska-Banyś, M., *Matura. Arkusze. Język polski. Poziom podstawowy*, Greg, Kraków 2024;
- materiały zapewniane przez prowadzącego.

Poza regularnymi spotkaniami w ramach zajęć kontakt pomiędzy prowadzącym a uczestnikami odbywa się także internetowo — za pomocą Messengera i/lub poczty internetowej — stąd każdy z kursantów powinien posiadać działające w ramach tego komunikatora konto i/lub adres mailowy (w innym przypadku prowadzący nie będzie w stanie przekazywać części odpowiednich/wymaganych materiałów i notatek).

Indywidualne konsultacje z prowadzącym, w przypadku wyrażenia takiego życzenia przez uczestnika zajęć lub jego rodzica, możliwe są — po uprzednim umówieniu — przed zajęciami lub po nich, ew. w innym ustalonym obopólnie terminie.

O P R O W A D Z A C Y M

FILIP ŚWIERCZYŃSKI | mgr; doktorant SDNH Uniwersytetu Warszawskiego; publikował m.in. w rocznikach „Studia Rossica Gedanensia” (2018; 2019) i „Aldous Huxley Annual” (2022/2023), a także krajowych i zagranicznych monografiach naukowych (Samara/Самарская гуманитарная академия 2019; Warszawa/Sub Lupa 2021; Lublin/Episteme 2022; St Andrews/Guardbridge Books 2022; Nagoya/IAFOR, 2022); autor pierwszego polskiego tłumaczenia-wydania krytycznego poematu *Flet kręgosłupa* (Флейта-позвоночник) Władimira Majakowskiego; redaktor serii naukowych *Ad Fontes* (Siedlce: IKRiBL) i *Spigilegium Slavicum* (Siedlce: IKRiBL), a także czasopisma naukowego „Mirgorod: The Annual of the History and Epistemology of Contemporary Literary Studies”; członek towarzystwa naukowego Aldous Huxley Society (The University of Münster); jego zainteresowania badawcze obejmują twórczość m.in. Aldousa Huxleya, Stanisława Lema, Franza Kafki i Nikołaja Gogola, a także futurologię, narratologię, *science* i *weird fiction*. Nauczaniem zajmuje się nieprzerwanie od pierwszej klasy szkoły średniej — tj. od jedenastu lat; kursy grupowe o niniejszej formule prowadzi od 2020 roku.

<https://uw.academia.edu/FilipŚwierczyński>